

Obrazac broj 2
ZAHTJEV ZA PRISTUP INFORMACIJAMA

Podnositelj zahtjeva (ime i prezime / naziv, adresa / sjedište, telefon i/ili e-pošta)

Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo
Ilica 5 (Oktogon/II)
10000 Zagreb

Naziv tijela javne vlasti / sjedište i adresa

Vrhovni sud Republike Hrvatske
Trg Nikole Zrinskog 3
10000 Zagreb

Informacija koja se traži

Poštovani,

s uporištem u odredbi članka 17. stavka 2. u svezi s odredbom članka 18. Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine br. 25/2013, 85/2015, 69/2022, nadalje u tekstu: „ZPPI“), podnositelj zahtjeva traži Vrhovni sud Republike Hrvatske, s obzirom na to nisu ispunjene pretpostavke propisane odredbom članka 15. ZPPI koje propisuju ograničenja tijela javne vlasti glede davanja pristupa informacijama, dostavu sljedećih informacija:

- dostavu cjelovitog zapisnika sa četvrte sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (4/17) održane 18. prosinca 2017. godine,
- dostavu isprava i/ili bilo kakvih drugih dokumenata, a iz kojih bi bila razvidna pisana podloga i/ili obrazloženje i/ili argumentacija za pravno shvaćanje koje je zauzeto na predmetnoj sjednici.

Preglednosti radi, podnositelj zahtjeva navodi da je na predmetnoj sjednici zauzeto sljedeće pravno shvaćanje: „objava pravomoćne presude u tiskovini dopušten je oblik popravljivanja neimovinske štete oštećenom u postupku na koji se primjenjuju odredbe Zakona o medijima.“

Nadalje, preglednosti radi, podnositelj zahtjeva dostavlja Vrhovnom sudu Republike Hrvatske IZVOD IZ ZAPISNIKA sa četvrte sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (4/17) održane 18. prosinca 2017., Broj: Su-IV-270/17-10 Zagreb, 18. prosinca 2017. godine, a iz kojeg je razvidno citirano pravno shvaćanje.

Unaprijed Vam zahvaljujemo.

S poštovanjem,

Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo

Način pristupa informaciji (označiti)

- neposredan pristup informaciji,
- pristup informaciji pisanim putem
- uvid u dokumente i izrada preslika dokumenata koji sadrže traženu informaciju,
- dostavljanje preslika dokumenata koji sadrži traženu informaciju,
- na drugi prikladan način (elektronskim putem ili drugo)

(vlastoručni potpis podnositelja zahtjeva)

ZAGREB, 5.7.2024.
(mjesto i datum)

Napomena: Tijelo javne vlasti ima pravo na naknadu stvarnih materijalnih troškova od podnositelja zahtjeva u svezi s pružanjem i dostavom tražene informacije.

Pravo na žalbu

Ukoliko tijelo javne vlasti ne riješi zahtjev u roku od 15 dana, odnosno u zakonskim slučajevima produženja roka za rješavanja zahtjeva za dodatnih 15 dana, o kojem produženju je pravovremeno obavijestilo podnositelja, podnositelj zahtjeva ima pravo izjaviti žalbu Povjereniku za informiranje.

Podnositelj zahtjeva ima pravo izjaviti žalbu Povjereniku za informiranje ukoliko je nezadovoljan donesenim rješenjem tijela javne vlasti.

Obrazac broj 2 – Obrazac zahtjeva za pristup informaciji

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE
HRVATSKE
Ured predsjednika
Zagreb, Trg Nikole Zrinskog 3

Broj: Su i-31/2024-3
Zagreb, 9. srpnja 2024.

Na temelju članka 15. stavka 2. točka 7. i članka 23. stavak 6. točka 5. Zakona o pravu na pristup informacijama ("Narodne novine" br. 25/13, 85/15 i 69/22, dalje u tekstu ZoPI) predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske donosi,

R J E Š E N J E

I. Odbija se kao neosnovan zahtjev podnositelja Centra za demokraciju i pravo Miko Tripalo, za pristup informacijama od 10. lipnja 2024. u dijelu u kojem je zatražena dostava cjelovitog zapisnika s četvrte sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održane 18. prosinca 2021.

II. Odbacuje se zahtjev podnositelja Centra za demokraciju i pravo Miko Tripalo za pristup informacijama od 10. lipnja 2024. u dijelu u kojem su zatražene isprave iz kojih bi bila razvidna pisana podloga i/ili obrazloženje za pravno shvaćanje izneseno na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održane 18. prosinca 2021.

O b r a z l o ž e n j e

1. Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo uputio je Vrhovnom sudu Republike Hrvatske zahtjev za pristup informacijama u kojem je zatražio podatak odnosno dostavu cjelovitog zapisnika s četvrte sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održane 18. prosinca 2021., te drugih isprava iz kojih bi bila razvidna pisana podloga i/ili obrazloženje za pravno shvaćanje izneseno na sjednici.

2. Pravo na pristup informacijama javnog sektora pravo je ustavnog ranga (čl. 38. st. 4. Ustava Republike Hrvatske, Narodne novine 59/90, 135/97, 8/98 – proć. tekst,

113/00, 124/00 – proč. tekst, 28/01, 41/01 – proč. tekst, 55/01 – ispr., 76/10, 85/10 – proč. tekst i 5/14). Međutim, jednakog je ranga odredba o samostalnosti i neovisnosti sudbene vlasti (čl. 118. st. 2. Ustava). Sudačka dužnost povjerava se osobno sucima (čl. 121. st. 1. Ustava), te suci imaju ustavno pravo i obvezu na samostalnost i neovisnost pri obavljanju sudačke dužnosti. Navedeno je razrađeno u čl. 2. Zakona o sudovima (Narodne novine broj 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 126/19, 130/20, 21/22, 60/22, 16/23, 155/23 i 36/2024) u smislu kojeg je propisano kako su sudovi tijela državne vlasti koja sudbenu vlast obavljaju samostalno i neovisno u okviru djelokruga i nadležnosti određene zakonom, ali svoj odraz nalazi – između ostalog - i u odredbama procesnih zakona kojima je propisana nedostupnost sadržaja zapisnika o vijećanju i glasovanju sudskih vijeća. Radi se, prije svega, o normama: čl. 128. st. 5. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23); čl. 88. st. 4. Zakona o kaznenom postupku Narodne novine broj 152/08, 76/09, 80/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19, 80/22, i 36/24); čl. 144. st. 4. Prekršajnog zakona (Narodne novine broj 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, 70/17, 118/18 i 114/22).

3. Radi ostvarivanja ustavnog prava na samostalnost i neovisnost sudaca, zakonodavac je, dakle, dosljedno ograničio pristup informacijama o stajalištu pojedinog suca izraženom prilikom kolektivnoga/kolegijalnog donošenja odluka u sudskim predmetima. Po prirodi stvari, takva zaštita suca nije moguća kada sudac odlučuje kao sudac pojedinac.

4. Spomenutu zaštitu suca kod kolegijalnog odlučivanja u konkretnim predmetima potrebno protegnuti i na kolektivno zauzimanje stajališta na sjednicama iz čl. 40. st. 2. Zakona o sudovima. Naime, iako se pri tome zauzimaju načelna stajališta, ta stajališta obvezuju sva drugostupanjska vijeća ili suce pojedince odnosnog odjela ili suda, pa stoga načelna stajališta imaju utjecaj i na rješavanje konkretnih predmeta, tj. na odlučivanje o pravima, obvezama i pravnih interesa konkretnih stranaka. K tome, načelna stajališta viših sudova, snagom hijerarhijskoga a nerijetko i argumentacijskog autoriteta utječu i na odluke prvostupanjskih sudova u pojedinačnim predmetima.

5. Stoga je, za ostvarivanje samostalnosti i neovisnosti sudbene vlasti, jednaka razina zaštite, koju suci kao članovi sudskog vijeća uživaju prilikom vijećanja i glasovanja u sudskom predmetu, potrebna i kod odlučivanja o shvaćanjima odjela ili suda.

6. Slijedom svega navedenog, a sukladno odredbi čl. 15. st. 2. t. 7. ZoPI-a, na temelju koje tijela javne vlasti mogu ograničiti pristup informaciji u ostalim slučajevima utvrđenim zakonom, u ovom slučaju i zaštite ustavnog prava na samostalnost i neovisnost sudaca, valjalo je odbiti zahtjev za dostavom zatraženog zapisnika s četvrte sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održane 18. prosinca 2021. i odlučiti kao u točki I izreke.

7. U svezi dijela zahtjeva koji se odnosi na dostavu isprava iz kojih bi bila razvidna pisana podloga i/ili obrazloženje za pravno shvaćanje izneseno na sjednici, potrebno je istaknuti kako ne raspolažemo takvim ispravama te je zbog toga na temelju odredbe članka 23. stavka 6. točka 5. ZoPI-a, zahtjev u tom dijelu valjalo odbaciti i odlučiti kao u točki II. izreke.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Povjereniku za informiranje u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

Predsjednik
R. Dobronić
mr. sc. Radovan Dobronić

Dostaviti:

-Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo, Ilica 5 (Oktogon II), 10 000 Zagreb

Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo
Ilica 5 (Oktogon/II)
10000 Zagreb

Zagreb, 26. srpnja 2024.

POVJERENIKU ZA INFORMIRANJE
Trg žrtava fašizma 3
10000 Zagreb

(putem tijela javne vlasti – Vrhovnog suda RH)

Ž A L B A
protiv rješenja Vrhovnog suda RH
br. Su i-31/2024 od 09.07.2024.

1. Označenim rješenjem Vrhovni sud RH odbio je zahtjev Podnositelja za dostavu zapisnika s četvrte sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda RH, održane 18.12.2017.¹ te odbacio zahtjev za dostavu isprava iz kojih bi bila vidljiva pisana podloga i/ili obrazloženje za pravno shvaćanje donijeto na toj sjednici.²
2. Podnositelj je rješenje Vrhovnog suda RH primio 19.07.2024.
3. Podnositelj ovom žalbom osporava rješenje u dijelu pod točkom I.³ zbog pogrešne primjene prava:

O b r a z l o ž e n j e:

- 3.1. Vrhovni sud RH odbija zahtjev za dostavu zapisnika sa sjednice Građanskog odjela na kojoj je donijeto predmetno pravno shvaćanje uz obrazloženje:
 - (i) da su samostalnost i neovisnost sudbene vlasti jednakoga ustavnopravnog ranga kao pravo na pristup informacijama;
 - (ii) da je radi ostvarivanja ustavnog prava na samostalnost i neovisnost sudaca zakonodavac dosljedno ograničio pristup informacijama o stajalištu pojedinog suca izraženom prilikom kolektivnog/kolegijalnog donošenja odluka u sudskim predmetima;
 - (iii) da je zaštitu suca kod kolektivnog odlučivanja u konkretnim predmetima potrebno protegnuti i na kolektivno zauzimanje stajališta na sjednicama;

¹ U rješenju je pogrešno napisana godina donošenja pravnog shvaćanja – 2021., a treba biti 2017.

² Pravno shvaćanje glasi: "Objava pravomoćne presude u tiskovini dopušten je oblik popravljivanja neimovinske štete oštećenom u postupku na koji se primjenjuju odredbe Zakona o medijima."

³ U odnosu na izreku rješenja pod točkom II. Vrhovni sud RH obrazlaže da ne postoji pisana podloga i/ili obrazloženje za predmetno pravno shvaćanje.

- (iv) pa je zahtjev Podnositelja odbijen sukladno čl.15.st.2.t.7. Zakona o pravu na pristup informacijama (ZoPI).

- 3.2. Vrhovni sud RH propustio je o zahtjevu Podnositelja odlučiti primjenom čl.17.st.5. ZoPI, koji propisuje postupanje s dokumentom koji samo u dijelu sadrži podatak koji podliježe ograničenju.

Vrhovni sud RH, naime, obrazlaže da ograničenju podliježu imena sudaca koja su sudjelovala u raspravi i donošenju odluka, ali ne navodi da bi bilo kakvom ograničenju podlijebao sadržaj rasprave na sjednici Građanskog odjela o predmetnom pravnom shvaćanju. Zatražena informacija, dakle, nesporno sadrži podatke koji (prema tumačenju VSRH) podliježu ograničenju i podatke koji ne podliježu ograničenju. Zato je Vrhovni sud RH trebao na odgovarajući način zaštititi podatke koji podliježu ograničenju i Podnositelju dostaviti zapisnik u kojem bi bili dostupni samo podaci o sadržaju rasprave na sjednici Građanskog odjela, koji ne podliježu nikakvom ograničenju.

- 3.3. Podnositelj smatra da Vrhovni sud RH pogrešno tumači i primjenjuje pravo kad tvrdi da se odredba Ustava RH o samostalnosti i neovisnosti sudbene vlasti implementira i time što se ograničava pristup informacijama o stajalištu pojedinog suca izraženom prilikom kolektivnog donošenja odluka u sudskim predmetima, pa onda i prilikom kolektivnog zauzimanja stajališta na sjednicama odjela ili sudaca.

Nepravilnost tog tumačenja dokazuje institut *izdvojenog mišljenja*, koji se tradicionalno smatrao obilježjem država *common law* sustava, a danas je prihvaćen u većini država kontinentalnog pravnog sustava i međunarodnih sudova. Pravo na izdvojeno mišljenje sucima jamči neovisnost i pravo na slobodu izražavanja mišljenja. Za dostojanstvo i ugled suca pogubno je da se njegovo/njezino ime pojavi u sastavu kolektivnog tijela koje je odluku/pravno shvaćanje donijelo, a da nitko nema mogućnost saznati da on/ona nije suglasan s takvom odlukom ili pravim stajalištem.⁴ Izdvojena mišljenja nerijetko su inicirala promjenu sudske prakse i pravnih shvaćanja, te s vremenom postala mišljenja većine.

U pravnoj teoriji se naglašava da je u samoj biti sudačke neovisnosti pravo suca da slobodno i neovisno od bilo koga izrazi i javno priopći svoje pravno mišljenje, pa se uskrata prava na iznošenje i objavljivanje izdvojenog mišljenja osnovano može smatrati dovođenjem u pitanje sudačke neovisnosti. Štoviše, postoje tumačenja da iznošenje izdvojenog mišljenja nije samo pravo, nego i obveza suca, osobito ako je riječ o važnom i dubokom neslaganju, a ta obveza proizlazi

⁴ Bilo je sudaca koji su protiv nakladnika podnosili tužbe radi naknade štete zbog priloga o presudama u kojima se oni bili članovi vijeća koje je presudu donijelo, navodeći kako su oni bili „protiv“. To, međutim, novinarima nije bilo poznato, jer se čak ni u uvodnom dijelu presude ne navodi da je presuda donijeta većinom glasova.

iz odgovornosti prema načelu vladavine prava i drugim načelima na kojima počiva sudbena vlast.⁵

4. Podnositelju nisu bitna imena sudaca koja su sudjelovala u donošenju predmetnog pravnog shvaćanja. Za Podnositeljevo istraživanje o primjeni Zakona o medijima bitni su (i) razlozi promjene pravnog shvaćanja, (ii) razlozi izdvajanja tiskovina u odnosu na druge medije, (iii) pitanje opravdanosti nejednakog postupanja prema nakladnicima pojedinih vrsta medija i (iv) eventualna povreda prava na slobodu izražavanja nakladnika tiskovina.

5. U skladu s iznijetim Podnositelj predlaže Povjereniku za informiranje ovu žalbu ocijeniti osnovanom i Vrhovnom sudu Republike Hrvatske naložiti da Podnositelju dostavi zapisnik, ili dio zapisnika, sa sjednice Građanskog odjela održane 18.12.2017. koji se odnosi na predmetno pravno shvaćanje, u kojem će imena sudaca na odgovarajući način biti zaštićena (izostavljena, precrtana).

Centar MIKO TRIPALO
Predsjednik Upravnog odbora
Tvrtko Jakovina

⁵ Vidjeti dr.sc. Teodor Antić: „Izdvojeno mišljenje u sudskim postupcima i praksa ustavnog suda Republike Hrvatske“, <https://hrcak.srce.hr/file/246504>